

Warszawa, dnia 9 kwietnia 2013 r.

Rzeczpospolita Polska
Ministerstwo
Spraw Zagranicznych

Pełnomocnik Ministra Spraw Zagranicznych
do spraw postępowan przed Europejskim
Trybunałem Praw Człowieka

DPOPC.432.134.2013 / 2

SPRAWOZDANIE
z posiedzenia Zespołu do spraw Europejskiego Trybunału Praw Człowieka,
które odbyło się w dniu 26 marca 2013 r.

W dniu 26 marca 2013 r. odbyło się posiedzenie Zespołu ds. Europejskiego Trybunału Praw Człowieka (dalej Zespół), powołanego Zarządzeniem nr 73 Prezesa Rady Ministrów z dnia 19 lipca 2007 roku zmienionym Zarządzeniem Prezesa Rady Ministrów z dnia 8 stycznia 2008 roku oraz Zarządzeniem Prezesa Rady Ministrów nr 20 z dnia 8 marca 2013 r.

W posiedzeniu Zespołu oprócz jego członków wzięli udział przebywający w Polsce z wizytą przedstawiciele Sekcji Wykonywania Wyroków Sekretariatu Rady Europy (dalej SWW): Pani Corinne Amat, Kierownik Wydziału zajmującego się m. in. wyrokami w sprawach polskich oraz pracownicy: Pani Zoe Bryanston-Cross i delegowany do SWW polski sędzia, Pan Szymon Janczarek.

Spotkaniu przewodniczyła Pani Justyna Chrzanowska, Pełnomocnik Ministra Spraw Zagranicznych ds. postępowań przed Europejskim Trybunałem Praw Człowieka (dalej Pełnomocnik), która przedstawiła zebranych gości oraz oddała głos Pani C. Amat.

1. Pani C. Amat poinformowała o zmianie metod pracy SWW i Komitetu Ministrów Rady Europy, który zajmuje się m. in. nadzorowaniem wykonywania wyroków Trybunału (dalej KM) oraz iż liczba wyroków Trybunału wydanych przeciwko wszystkim państwom, a znajdujących się obecnie w fazie wykonywania to 11 000. Zapowiedziała też, że w trakcie wizyty w Polsce chciałaby porozmawiać głównie o tych wyrokach, które są objęte wzmocnioną procedurą nadzoru KM.

W tym kontekście Przewodnicząca przedstawiła gościom informacje o postrzeganiu kwestii wykonywania wyroków przez polskie społeczeństwo i parlament. Poinformowała o rozwoju w ostatnim czasie współpracy władzy wykonawczej i ustawodawczej na tym polu. Powiadomiła też gości, iż obecnie Rząd znajduje się pod ogromną presją społeczeństwa obywatelskiego ze względu na bardzo dużą liczbę wyroków będących formalnie w fazie wykonywania. Wyraziła nadzieję na współpracę z SWW w celu zmniejszenia tej liczby.

2. Następnie pracownik Departamentu do spraw Postępowań przed Międzynarodowymi Organami Ochrony Praw Człowieka (dalej DPOPC), Pani Magdalena Borowska, przedstawiła informację na temat przebiegu posiedzenia Komitetu Ministrów ds. Praw Człowieka (dalej DH), które odbyło się w dniach 5-7 marca br. W trakcie tego posiedzenia KM wydał dwie

decyzje dotyczące stanu wykonania wyroków w grupach *Orchowski* i *Sikorski* (warunki bytowe w jednostkach penitencjarnych) oraz *Kaprykowski* (opieka medyczna w jednostkach penitencjarnych). Pani M. Borowska poinformowała też, iż KM wydał rezolucje końcowe ws. 6 wyroków w polskich sprawach, tym samym zamykając ich wykonywanie.

3. C. Amat powiedziała, iż Polska jest postrzegana, jako kraj rzetelnie wykonujący wyroki, który SWW często podaje innym krajom za przykład do naśladowania. Stwierdziła, że postrzeganie państwa przez pryzmat liczby wyroków znajdujących się w fazie wykonywania nie jest dobre, bo daje mylny obraz rzeczywistości. Wielu z wyroków nie da się wykonać z dnia na dzień, potrzeba na to czasu. Dlatego ważne jest pozostawanie w dialogu i transparentność, jeśli chodzi o podejmowane działania. Warto dodać, że ocena podjętych działań również wymaga czasu. Konkludując, dodała, iż ten rok będzie rokiem zamknięcia wielu polskich spraw.

4. Następnie reprezentantka Ministerstwa Sprawiedliwości, Pani sędzia Urszula Szafrąńska przedstawiła aktualne informacje dotyczące stanu realizacji planu działania w zakresie wykonania środków generalnych w wyrokach z tzw. grupy *Trzaska* (przewlekłość tymczasowych aresztów).

5. Pani sędzia U. Szafrąńska zaprezentowała również planowane nowelizacje kodyfikacji karnych w kontekście wykonywania wyroków Trybunału.

6. Natomiast Pani sędzia Beata Wilkołek, również z Ministerstwa Sprawiedliwości, przedstawiła dane statystyczne dotyczące stosowania tymczasowych aresztów oraz informacje nt. zastosowania nowych przepisów regulujących nadzór administracyjny Ministra Sprawiedliwości nad działalnością sądów.

7. Po wysłuchaniu informacji reprezentantek resortu sprawiedliwości Pani C. Amat zwróciła się do nich o przesłanie zaktualizowanego planu działań ws. wyroków z grupy *Trzaska*, który zawierałby nowe statystyki w takim układzie, w jakim zostały przedstawione w 2011 r.

8. Przewodnicząca podsumowała tę część posiedzenia, zobowiązując się do przesłania ww. planów działania i zaznaczając, iż rezultaty nowelizacji kodyfikacji karnych będą najwcześniej widoczne za około dwa lata (jeśli wejdą one możliwie szybko w życie), jak również, iż planowana nowelizacja ma na celu głównie usprawnienie procedury karnej w zakresie wykraczającym ponad to co wynika z orzecnictwa ETPCz. Dlatego też przedmiotowa nowelizacja nie powinna mieć decydującego znaczenia dla oceny wykonania spraw z grupy *Trzaska* (tymczasowe areszty). Wyraziła też nadzieję, że przedstawione przez Ministerstwo Sprawiedliwości pozostałe środki okażą się wystarczające dla realizacji wyroków z ww. grupy.

9. C. Amat stwierdziła, że realizacja środków generalnych nie wymaga już zmian legislacyjnych, ale konieczne jest wykazanie, że dokonane wcześniej zmiany odnoszą spodziewany skutek. Najważniejsze jest, by w przypadku tymczasowych aresztów utrzymał się trend spadkowy co do liczby stosowanych aresztów i wnoszonych do ETPCz nowych

skarg, a państwo podejmowało dalsze środki, nawet takie, które wychodzą poza realizację wyroku.

10. Następnie Pani sędzia Urszula Szafrąńska przedstawiła informacje dotyczące przygotowania planu działania realizacji wyroków w sprawach *Horych* i *Piechowicz* (zastosowanie klauzuli „więzień niebezpieczny”).

11. C. Amat podziękowała za informacje i dodała, iż SWW oczekuje na przesłanie planu działania ws. wykonania tych dwóch wyroków.

12. Podczas kolejnej części spotkania poruszono kwestię wykonania wyroków z tzw. grupy *Fuchs p. Polsce*, które dotyczą przewlekłości postępowań administracyjnych i sądowno-administracyjnych.

Pierwsza głos zabrała Pani Monika Piłat, reprezentantka Ministerstwa Administracji i Cyfryzacji (dalej MAiC). Poinformowała, iż niestety jej resort nie gromadzi danych statystycznych nt. czasu trwania postępowań administracyjnych przed organami administracji rządowej i samorządowej, gdyż jest to bardzo trudne ze względu na rozdrobnienie organów i bardzo dużą liczbę różnego rodzaju postępowań, które podlegają różnym resortom. Wspomniała również o roli ustawy regulującej odpowiedzialność majątkową funkcjonariuszy publicznych za naruszenie prawa przewidującej regres na rzecz skarbu państwa.

13. Następnie przedstawiciele Biura Orzecznictwa Naczelnego Sądu Administracyjnego przybliżyli specyfikę postępowania sądowno-administracyjnego oraz zaprezentowali informacje nt. liczby spraw rozpatrywanych w ciągu ostatnich lat przez sądy administracyjne i Naczelny Sąd Administracyjny oraz średni czas trwania postępowań przed tymi sądami. Zaprezentowali również dane dotyczące stosowania instytucji nadzoru i lustracji postępowań przed sądami administracyjnymi.

14. Przewodnicząca podziękowała przedstawicielom NSA za wyczerpujące przedstawienie tematu.

15. C. Amat również podziękowała za informacje. Wyraziła nadzieję na ich szybkie otrzymanie na piśmie i ujęcie danych statystycznych w taki sam sposób, jak miało to miejsce w planie działania dotyczącym grupy *Fuchs*, przestany w 2011 r., aby można było prześledzić trend. Zwróciła uwagę, iż brakuje bardziej szczegółowych danych statystycznych dotyczących postępowań przed NSA i oczywiście danych dotyczących postępowań przed organami administracji.

16. Sędzia Szymon Janczarek dodał, iż potrzebne są dane statystyczne ukazujące sytuację w NSA, które pozwalałyby stwierdzić, czy istnieje tam zaległość, czy też nie. Kolejną ważną kwestią jest możliwość zadośćuczynienia skarżącemu, w którego sprawie postępowanie trwa zbyt długo.

17. Przedstawicielka MAiC jeszcze raz poinformowała, że niezwykle trudno byłoby zgromadzić statystyki dotyczące postępowań przed organami administracji, tym bardziej, że ministerstwo nie jest organem wyższego stopnia nad wszystkimi organami administracji.

18. Reprezentant NSA dodał, iż organy administracji uważają, że nie wiąże ich orzecznictwo NSA poza konkretnymi sprawami, w których zostało wydane. W odpowiedzi na pytania Pana Sz. Janczarka powiedział, iż tendencja wzrostowa dotyczy wpływu spraw do sądów administracyjnych, jednakże sądy te dysponują różnymi środkami zaradczymi, takimi jak np. delegowanie sędziów. Przypomniał również o planowanej nowelizacji prawa o postępowaniu przed sądami administracyjnym.

19. Przewodnicząca zaproponowała zorganizowanie spotkania roboczego z przedstawicielami resortu administracji, NSA oraz niektórych innych resortów w celu wypracowania metody zebrania statystyk dotyczących kwestii czasu trwania postępowań administracyjnych.

20. Następnie Sekretarz Zespołu, Pani Katarzyna Bralczyk przedstawiła informację nt. planów i raportów działania w następujących sprawach przesłanych do SWW w pierwszym kwartale 2013 r. :

Biziuk (nr 2) (art. 5 § 1 i art. 5 § 4)

Byrzykowski (art. 2)

Mirosław Garlicki, Stokłosa i Pohoska (art. 5 § 3 i art. 6 § 1 - Pohoska)

Garycki i Finster (art. 5 § 3 art. 6 § 2)

Grzelak (art. 14 w zw. z art. 9)

Giszcak (art. 8 §.1)

Kozak (art. 14 w zw. z art. 8)

Łaskiewicz (art. 5 § 4)

Miernicki (art. 5 § 1 i art. 8)

Richert (art. 6 § 1)

Wasilewska and Kałucka (art. 2)

Wojtas – Kaleta (art. 10)

Woś (art. 6 § 1)

21. Sekretarz Zespołu powiadomiła też o niedawnej (8 marca br.) zmianie Zarządzenia o powołaniu Zespołu ds. Europejskiego Trybunału Praw Człowieka, która wprowadziła obowiązek sporządzania corocznego raportu z wykonywania wyroków Trybunału przez Polskę (w zamian za wcześniejsze półroczne raporty z wykonywania Programu Działań Rządu w tym zakresie, którego realizacja została zamknięta w lipcu 2012 r.).

22. Sekretarz Zespołu poinformowała również, iż w związku ze zmianą ww. Zarządzenia został już przygotowany *Raport z wykonywania wyroków Europejskiego Trybunału Praw Człowieka przez Polskę za 2012 r.*, który niebawem zostanie przesłany do Prezesa Rady Ministrów i Rady Ministrów.

23. Sekretarz Zespołu przedstawiła też informację nt. działań podjętych w celu zapewnienia oceny rządowych projektów aktów prawnych pod kątem ich zgodności z Konwencją o ochronie praw człowieka i podstawowych wolności przez odpowiedzialne za ich przygotowanie resorty. W tym kontekście wspomniała o szkoleniu, jakie zostało przeprowadzone dla pracowników administracji publicznej. Przewodnicząca,

zapowiedziała, iż szkolenia takie będą kontynuowane i zostaną przeprowadzone także dla przedstawicieli organów administracji samorządowej.

24. Na zakończenie posiedzenia Zespołu Przewodnicząca zapowiedziała, iż goście z Rady Europy odbędą w czasie swej wizyty spotkania z przedstawicielami: Ministerstwa Edukacji Narodowej, Ministerstwa Sprawiedliwości, Centralnego Zarządu Służby Więziennej, Ministerstwa Zdrowia oraz z Rzecznik Praw Pacjenta.

25. **Podsumowanie ustaleń:**

- **Ministerstwo Sprawiedliwości** przygotowuje plan działania ws. *Horych i Piechowicz*,
- **Ministerstwo Sprawiedliwości** przygotowuje zaktualizowany plan działania ws. *Trzaska* zawierający dane statystyczne w takim ujęciu, jak miało to miejsce w 2011 r.;
- **Naczelny Sąd Administracyjny** przygotowuje zaktualizowany plan działania ws. *Fuchs* zawierający dane statystyczne w takim ujęciu, jak miało to miejsce w 2011 r.;
- **Odbędzie się spotkanie robocze z przedstawicielami resortu administracji, NSA oraz niektórych innych resortów** w celu wypracowania metody zebrania statystyk dotyczących kwestii czasu trwania postępowań administracyjnych.

O terminie oraz porządku obrad następnego posiedzenia członkowie Zespołu zostaną powiadomieni w drodze elektronicznej przez Sekretarza Zespołu. W przypadku pytań proszę kontaktować się z Sekretarzem Zespołu (katarzyna.bralczyk@msz.gov.pl).

Justyna Chrzanowska
Pełnomocnik Ministra

Załącznik:

Przedstawiciele resortów biorący udział w posiedzeniu

Opracowała: Katarzyna Bralczyk, DPOPC MSZ

**Uczestnicy posiedzenia Zespołu ds. Europejskiego Trybunału Praw Człowieka
w dniu 26 marca 2013 r.**

Przewodnicząca Zespołu	Justyna Chrzanowska
Zastępca Pełnomocnika Ministra Spraw Zagranicznych ds. Postępowań przed ETPCz	Aleksandra Mężykowska
Sekretarz Zespołu	Katarzyna Bralczyk
Sekcja Wykonywania Wyroków Sekretariatu Rady Europy	Corinne Amat Zoe Bryanston-Cross Szymon Janczarek
Ministerstwo Administracji i Cyfryzacji	Monika Piłat
Ministerstwo Edukacji Narodowej	Grażyna Płoszajska
Ministerstwo Pracy i Polityki Społecznej	Ewa Rasteńska
Ministerstwo Sprawiedliwości	Urszula Szafrąńska Beata Wilkołek
Ministerstwo Spraw Wewnętrznych	Wirginia Prejs
Ministerstwo Spraw Zagranicznych	Magdalena Borowska Katarzyna Holy Paweł Jaworski Justyna Kalicka- Andziak Agnieszka Kozińska Jakub Safjański
Ministerstwo Zdrowia	Anna Błaszczuk
Biuro Prokuratora Generalnego	Piotr Turek
Centralny Zarząd Służby Więziennej	Michał Zoń Teresa Kujawa
Kancelaria Senatu	Joanna Granowska Beata Mandylis
Naczelny Sąd Administracyjny	Jerzy Siegień Marian Wolanin Janusz Drachal Agnieszka Wilk-Ilewicz